

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 98/14

Λουξεμβούργο, 10 Ιουλίου 2014

Απόφαση στην υπόθεση C-421/13
Apple Inc. κατά Deutsches Patent- und Markenamt

Η απεικόνιση της διαρρυθμίσεως χώρου πωλήσεων, όπως ενός καταστήματος-ναυαρχίδας της «Apple» μπορεί να καταχωρισθεί ως σήμα, υπό ορισμένες προϋποθέσεις

Η απεικόνιση αυτή πρέπει να μπορεί να διακρίνει τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες μιας επιχειρήσεως από εκείνα άλλων επιχειρήσεων

Το 2010 η Apple καταχώρισε ενώπιον του United States Patent and Trademark Office (Γραφείου διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και σημάτων των Ηνωμένων Πολιτειών) τρισδιάστατο σήμα που συνίσταται στην απεικόνιση, με πολύχρωμο σχέδιο, των καταστημάτων-ναυαρχίδων της εταιρίας («flagship stores»). Το σήμα αυτό καταχωρίστηκε για «υπηρεσίες λιανικού εμπορίου που σχετίζονται με ηλεκτρονικούς υπολογιστές, λογισμικό ηλεκτρικών υπολογιστών, περιφερειακά ηλεκτρονικών υπολογιστών, κινητά τηλέφωνα, ηλεκτρονικά ψυχαγωγικά παιχνίδια και συναφή εξαρτήματα, και επίδειξη προϊόντων σχετικών με τα ανωτέρω».

Η απεικόνιση αυτή είχε την ακόλουθη μορφή:

Στη συνέχεια η Apple προέβη στη διεθνή επέκταση του εν λόγω σήματος. Το 2013 το Deutsches Patent- und Markenamt (Γερμανικό Γραφείο διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και σημάτων) απέρριψε το αίτημα επεκτάσεως του σήματος στη Γερμανία, με την αιτιολογία ότι η απεικόνιση των χώρων που προορίζονται για την πώληση των προϊόντων επιχειρήσεως αποτελεί απλώς απεικόνιση ενός ουσιαστικού στοιχείου της εμπορικής δραστηριότητας της οικείας επιχειρήσεως και ότι ο καταναλωτής δεν μπορεί να θεωρήσει μια τέτοια διαρρύθμιση ως ένδειξη της προελεύσεως των προϊόντων.

Η Apple άσκησε προσφυγή κατά της αποφάσεως αυτής ενώπιον του Bundespatentgericht (ομοσπονδιακό δικαστήριο διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, Γερμανία). Το τελευταίο ερωτά το Δικαστήριο, μεταξύ άλλων, αν η απεικόνιση ενός χώρου πωλήσεων με απλό σχέδιο, χωρίς μνεία μεγέθους και αναλογιών, μπορεί να καταχωρισθεί ως σήμα για υπηρεσίες που σκοπούν να ωθήσουν τον καταναλωτή να αγοράσει τα προϊόντα του αιτούντος την καταχώριση και, σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, αν μια τέτοια «παρουσίαση στην οποία ενσωματώνεται μια υπηρεσία» μπορεί να εξομοιωθεί με «συσκευασία».

Με τη σημερινή του απόφαση το Δικαστήριο υπενθυμίζει καταρχάς ότι, βάσει της οδηγίας περί σημάτων¹, για να μπορεί να αποτελέσει σήμα το αντικείμενο της αιτήσεως καταχωρίσεως πρέπει να πληροί τρεις προϋποθέσεις, ήτοι πρέπει (1) να αποτελεί σημείο, (2) να είναι επιδεκτικό

¹ Οδηγία 2008/95/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2008, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων (ΕΕ L 299, σ. 25).

γραφικής παραστάσεως και (3) να μπορεί να διακρίνει τα «προϊόντα» ή τις «υπηρεσίες» μιας επιχειρήσεως από εκείνα άλλων επιχειρήσεων.

Το Δικαστήριο κρίνει, συναφώς, ότι **παράσταση όπως η επίμαχη της κύριας δίκης, που απεικονίζει τη διαρρύθμιση χώρου πωλήσεων** με ένα συνεχές σύνολο γραμμών, περιγραμμάτων και σχημάτων, **δύναται να αποτελέσει σήμα**, υπό την προϋπόθεση ότι μπορεί να διακρίνει τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες μιας επιχειρήσεως από εκείνα άλλων επιχειρήσεων. Εξάλλου, κατά το Δικαστήριο δεν μπορεί να αποκλεισθεί το ενδεχόμενο η διαρρύθμιση χώρου πωλήσεων που απεικονίζεται με ένα τέτοιο σημείο να επιτρέπει να αναγνωρισθεί ότι τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες που αφορά προέρχονται από συγκεκριμένη επιχείρηση. Αυτό μπορεί να συμβαίνει όταν η διαρρύθμιση που απεικονίζεται αποκλίνει σημαντικά από τα γενικώς ή συνήθως ισχύοντα στον οικείο οικονομικό τομέα.

Το Δικαστήριο υπογραμμίζει, όμως, ότι η εν γένει ικανότητα ενός σημείου να αποτελεί σήμα δεν συνεπάγεται ότι το εν λόγω σημείο έχει κατ' ανάγκη **διακριτικό χαρακτήρα** κατά την έννοια της οδηγίας. Ο διακριτικός αυτός χαρακτήρας **πρέπει να εκτιμάται στην πράξη σε σχέση**, αφενός, **με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που αφορά** και, αφετέρου **με την αντίληψη του ενδιαφερομένου κοινού** (το οποίο αποτελείται από τον μέσο καταναλωτή, ο οποίος έχει τη συνήθη πληροφόρηση και είναι ευλόγως προσεκτικός και ενημερωμένος). Κρίνοντας, επίσης, κατά περίπτωση **η αρμόδια αρχή πρέπει να αποφασίσει αν το σημείο είναι περιγραφικό** σε σχέση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών τα οποία αφορά ή αν συντρέχει αν κάποιος άλλος από τους προβλεπόμενους στην οδηγία λόγους απαραδέκτου της καταχωρίσεως.

Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι, όσον αφορά σχέδιο που απεικονίζει τη διαρρύθμιση χώρου πωλήσεων, τα κριτήρια που πρέπει να εφαρμόσει η αρμόδια αρχή δεν διαφέρουν από αυτά που εφαρμόζονται για άλλους τύπους σημείων.

Τέλος, όσον αφορά το ζήτημα αν οι υπηρεσίες που σκοπούν να ωθήσουν τον καταναλωτή να αγοράσει τα προϊόντα του αιτούντος την καταχώριση μπορούν να αποτελούν «υπηρεσίες» για τις οποίες μπορεί να καταχωρισθεί ως σήμα σημείο όπως το επίμαχο στην υπόθεση της κύριας δίκης, το Δικαστήριο κρίνει **ότι αν δεν συντρέχει κάποιος από τους λόγους απαραδέκτου** που θεσπίζονται στην οδηγία, **τότε σημείο που απεικονίζει τη διαρρύθμιση των καταστημάτων-ναυαρχίδων ενός κατασκευαστή προϊόντων μπορεί εγκύρως να καταχωρισθεί** όχι μόνο για τα ανωτέρω προϊόντα αλλά και για υπηρεσίες, **εφόσον οι εν λόγω υπηρεσίες δεν αποτελούν αναπόσπαστο στοιχείο της διαθέσεως των προϊόντων αυτών προς πώληση**. Υπηρεσίες, όπως αυτές που αναφέρονται στην αίτηση της Apple, οι οποίες συνίστανται, παραδείγματος χάριν, στη διοργάνωση εντός των επίμαχων καταστημάτων επιδείξεων των προϊόντων μέσω σεμιναρίων, μπορούν να αποτελέσουν παροχή υπηρεσιών έναντι αμοιβής η οποία υπάγεται στην έννοια της «υπηρεσίας».

Το Δικαστήριο καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η απεικόνιση της διαρρυθμίσεως ενός χώρου πωλήσεων με ένα απλό σχέδιο, χωρίς μνεία μεγέθους και αναλογιών, μπορεί να καταχωρισθεί ως σήμα για υπηρεσίες οι οποίες, παρόλο που σχετίζονται με προϊόντα, δεν αποτελούν αναπόσπαστο στοιχείο της διαθέσεως των εν λόγω προϊόντων προς πώληση, υπό την προϋπόθεση ότι η απεικόνιση αυτή είναι ικανή να διακρίνει τις υπηρεσίες του αιτούντος την καταχώριση από εκείνες άλλων επιχειρήσεων και ότι δεν συντρέχει κάποιος λόγος απαραδέκτου της καταχωρίσεως.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο αναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της απόφασης είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582